

De Tre Stor-Gummorna

Det var en gång en konunga-son och en konunga-dotter, som mycket älskade hvarandra. Den unga prinsessan var blid och fager och af alla väl omtalad; men hennes hug lekte mer till lust och lek, än till handa-slöjd och husliga sysslor. Detta tycktes den gamla drottningen illa vara, och hon sade att hon icke ville hafva någon son-hustru, hvilken icke var lika snäll som hon sjelf hade varit i sin ungdom. Drottningen lade sig därför på allt sätt och vis emot prinsens giftermål.

När nu drottningen icke ville taga sitt ord tillbaka, gick konunga sonen inför sin moder, och sade att man väl kunde sätta hans fästmö på prof, om hon tilläfventyrs var lika slöjdsnäll som drottningen sjelf. Detta tycktes alla vara en djerf begäran; ty prinsens moder var en drifvande qvinna, som spann, och sömmade, och väfde, både natt och dag, så ingen visste hennes like. Slutet blef likväl, att prinsen fick sin vilja fram. Den fagra prinsessan skickades nu till jungfrustugan, och drottningen sände henne ett pund lin till spånad. Men linet borde vara spunnet innan dager blef ljus, eljest skulle jungfrun aldrig mer tänka få konunga-sonen till gemål.

Sedan prinsessan blifvit lemnad åt sig sjelf, vardt hon illa till mods, ty hon visste väl, att hon icke kunde spinna drottningens lin, och ville dock inte mista den unge prinsen, som höll henne så kär. Hon vankade därför omkring i rummet, och bara grät, ideligen grät. Rätt som det nu var öppnades dörren så sakta, så sakta, och der trädde in en liten, liten gumma, af sällsamt utseende och med ännu sällsammare åthäfvor. Den lilla gumman hade ofantligt stora fötter, så att hvem som såg det måste undra deröfver. Hon helsade: »Guds fred!» 'Guds fred igen!' svarade konunga-dottern. Gumman sporde: »hvarföre är sköna jungfrun så sorgsen i qväll?»[174] Prinsessan svarade: 'jag må väl vara sorgsen. Drottningen har befallt mig spinna ett pund lin. Om jag inte har gjort det i morgon, när dagen blir ljus, mister jag konunga-sonen, som håller mig så

hjerteligen kär.' Gumman tog till orda: »var tröst, sköna jungfru! är det intet annat, så kan jag hjälpa er. Men då skolen J uppfylla en bön, som jag nu vill nämna.» Vid detta tal blef prinsessan öfvermåttan glad, och frågade efter den gamla qvinnans begäran. »Jo», sade gumman, »jag heter *Storfota-mor*. Och jag vill inte ha annan lön för mitt bistånd, än att jag får vara med på edert bröllopp. Jag har inte varit på något bröllopp, alltsedan drottningen er svärmor stod brud.» Konunga-dottern samtyckte gerna till denna begäran, och så skiljdes de ifrån hvarandra. Gumman gick sina färde, som hon hade kommit; men prinsessan lade sig att sofva, ehuru det icke kom någon blund i hennes ögon under hela Guds långa natten.

Arla om morgonen innan dagen grydde, öppnades dörren, och den lilla gumman trädde åter in. Hon gick nu fram till konunga-dottern, och räckte henne en knippa garn; men garnet var hvitt som en snö och grannt som en spindel-väf. Käringen sade: »ser du, så här vackert garn har jag inte spunnit ända sen jag spann åt drottningen, när hon skulle gifta sig. Men det var längese'n i verlden.» Så taladt försvann den lilla qvinnan, och prinsessan sof en ljuflig blund. Men det hade inte töfvat länge, förr än hon väcktes af den gamla drottningen, som stod framför sängen, och sporde om linet var färdig-spunnet. Konunga-dottern jakade härtill, och räckte henne garnet. Drottningen måste så gifva sig till freds för den gången; men prinsessan kunde väl skönja och märka, att det icke skedde af godt hjerta.

När det led fram på dagen, sade drottningen att hon ville sätta konunga-dottern ett annat prof före. Hon skickade så garnet till jungfru-stugan, tillika med ränn-träd och annan redskap, och befallte prinsessan väfva det till en väf. Men väfven borde vara färdig innan sol rann upp, eljest skulle jungfrun aldrig mer tänka få den unge konunga-sonen.

Sedan prinsessan kommit för sig sjelf, blef hon åter mycket[175] illa till mods, ty hon visste, att hon icke kunde

väfva drottningens garn, och likväl ville hon inte mista konunga-sonen, som höll henne så kär. Hon vankade derföre omkring i rummet, och grät bitterligen. Rätt som det nu var öppnades dörren så sakta, så sakta, och der trädde in en mycket liten gumma, af sällsam skepnad och med ännu sällsammare åthäfvor. Den lilla gumman hade en ofantligt stor bakdel, så att hvar man som såg det måste undra deröfver. Hon helsade »Guds fred!» 'Guds fred igen!' svarade konungadottern. Gumman sporde: »hvarföre är sköna jungfrun så ensam och sorgfull?» 'Jo', sade prinsessan, 'jag må väl vara sorgsen. Drottningen har befallt mig väfva allt detta garnet till en väf. Men om jag inte har gjort det i morgon, när dager blir ljus, mister jag konunga-sonen, som håller mig så hjerteligen kär.' Qvinnan tog till orda: »var tröst sköna jungfru! är det inte annat, så vill jag hjälpa eder. Men då skolen J bifalla ett vilkor, som jag nu vill nämna.» Vid detta tal blef den unga prinsessan öfvermåttan glad, och sporde efter den gamla qvinnans begäran. »Jo», sade gumman, »jag heter *Storgumpa-mor*, och vill inte ha någon annan lön, än att jag får vara med på ert bröllopp. Jag har inte varit med på något bröllopp, sedan drottningen eder svärmor stod brud.» Konungadottern biföll gerna till denna begäran, och så skiljdes de ifrån hvarandra. Gumman gick sina färde, som hon hade kommit; men konungadottern lade sig att sofva, ehuru det inte kom någon blund i hennes ögon under hela Guds långa natten.

Arla om morgonen, innan det bräckte för dagen, öppnades dörren, och den lilla qvinnan trädde åter in. Hon gick nu fram till konungadottern, och räckte henne en väf; men väfven var hvit som en snö och tät som ett skinn, så att ingen sett dess like. Gumman sade: »ser du, så här jemna stader har jag inte väft, alltse'n jag väfde åt drottningen, när hon skulle gifta sig. Men det var längese'n i verlden.» Derefter försvann qvinnan, och prinsessan sof en liten ljuflig blund. Men det hade inte töfvat länge, förr än hon väcktes af den gamla drottningen, som stod vid hennes säng, och sporde om väfven

var färdig.[176] Konunga-dottern jakade härtill, och räckte fram den fagra väfnaden. Drottningen måste så gifva sig tillfreds för andra gången; men prinsessan kunde både se och märka, att hon icke gjorde det af god vilja.

Konunga-dottern tänkte nu att hon skulle slippa vidare prof. Men drottningen var af en annan mening, ty efter en stund lät hon skicka väfven ned till jungfru-stugan, och sade att prinsessan skulle sömma den till skjortor åt sin fästeman. Skjortorna borde vara färdiga innan sol gick upp, eljest skulle jungfrun aldrig hoppas få konunga-sonen till gemål.

När prinsessan åter blifvit ensam, vardt hon illa till mods, ty hon visste väl att hon icke kunde sömma drottningens väf, och ville dock inte mista den unge prinsen, som höll henne så kär. Hon vankade derföre omkring i rummet, och fällde sina modiga tårar. Rätt som det nu var öppnades dörren så sakta, så sakta, och der trädde in en mycket liten gumma, af underligt utseende och med ännu underligare later. Den lilla gumman hade en ofantligt stor tumme, så att hvar man som såg den måste undra deröfver. Hon helsade: »Guds fred!» 'Guds fred igen!' svarade konunga-dottern. Gumman sporde: »hvarför är sköna jungfrun så ensam och sorgfull?» 'Jo', sade prinsessan, 'jag må väl vara sorgsen. Drottningen har befallt mig sömma denna väf till skjortor åt konunga-sonen. Men om jag inte har gjort det tills i morgon när sol går upp, mister jag min fästeman, som håller mig så hjerteligen kär.' Då tog qvinnan till orda: »var tröst sköna jungfru! är det inte annat, så kan jag hjälpa eder. Men då skolen J bifalla ett vilkor, som jag nu skall nämna.» Vid detta tal blef prinsessan öfvermåttan glad, och sporde efter gummans åstundan. 'Jo', sade qvinnan, 'jag heter *Stortumma-mor*, och jag vill inte ha någon annan lön, än att jag får vara med på edert bröllopp. Jag har inte varit med på något bröllopp, alltsedan drottningen eder svärmor stod brud.' Konunga-dottern samtyckte gerna till detta vilkor, och så skiljdes de ifrån hvarandra. Gumman gick sina färde, som hon hade kommit; men prinsessan lade sig att sofva, och sof så

hårdt, att hon inte drömde om sin fästeman en gång.

[177]

Arla om morgonen innan sol rann upp, öppnades dörren, och den lilla gumman trädde åter in. Hon gick nu fram till konungadottern, väckte henne, och gaf henne några skjortor; men skjortorna voro sömmade och stickade med konst, så att man aldrig sett maken. Gumman sade: »ser du, så väl som detta har jag inte sömmat, alltse'n jag sömmade åt drottningen, när hon skulle stå brud. Men det var längesedan i verlden.» Med dessa ord försvann den lilla qvinnan, ty drottningen stod just i dörren, och sporde om skjortorna voro färdiga. Konungadottern jakade härtill, och räckte fram den vackra sömnaden. Då blef drottningen så förbittrad, att det gnistrade ur ögonen på henne. Hon sade: »ja, så tag honom då! Jag kunde väl aldrig tänka att du var så snäll som du är.» Dermed gick hon sina färde, och smällde igen dörren så det sang i låset.

Konunga-sonen och konungadottern skulle nu få hvarandra såsom drottningen hade lofvat, och der reddes till bröllopp. Men prinsessan var inte synnerligen glad åt sin bröllopsdag, ty hon hugsade hvad underliga gäster der skulle komma. Det led så tiden fram, och brölloppet stod med lust och glädje efter gammal sedvänja; men inga gummor syntes till, huru bruden ock månne se sig omkring. Sent omsider, när gästerna skulle gå till bords, blef konungadottern varse de tre små qvinnorna, der de sutto i ett hörn af bröllops-salen, vid ett bord för sig sjelfva. Då steg konungen upp, och sporde hvad detta var för gäster, som han inte hade sett tillföre. Den äldsta af de tre gummorna genmälte: »jag heter *Storfota-mor*, och jag har så stora fötter, derföre att jag fått spinna så mycket i min dag.» 'Ja så', sade konungen, 'då skall min sonhustru aldrig spinna mer.' Han vände sig derefter till den andra qvinnan, och sporde hvad orsaken månne vara till hennes underliga utseende. Gumman svarade: »jag heter *Storgumpa-mor*, och jag har så stor en bakdel, derföre att jag fått väfva så mycket i min dag.» 'Ja så', sade konungen, 'då skall min sonhustru

också aldrig väfva mer.' Han vände sig derefter till den tredje gumman, och frågade efter hennes namn. Då reste sig *Stortumma-mor*, och sade att hon fått så stor en tumme, emedan hon sömmat så mycket i sin dag. 'Ja så', [178] sade konungen, 'då skall min son-hustru också aldrig sömma mer.' Och dervid blef det. Den väna konunga-dottern fick prinsen, och slapp ändock att både spinna och väfva och sömma i alla sina dagar.

När brölloppet var till ända drogo Stor-gummorna sina färde, och ingen såg hvart de togo vägen, likasom ingen visste hvarifrån de kommit. Men prinsen lefde lycklig och nöjd med sin gemål, och allt gick tyst och stilla och fridsamt, bara för att prinsessan inte var så drifvande som den stränga drottningen.